

Nr 30.

Av herr **Petersson, Emil m. fl.**, *angående skattefrihet för förmånen av nedsatt telefonabonnemangsavgift för vissa av telegrafverkets pensionärer.*

Sedan lång tid tillbaka har rätten till fritelefon eller tjänsteabonnemang mot nedsatt avgift för telegrafverkets personal och pensionärer varit fri från beskattning. Någon invändning mot denna förmån har icke förekommit från vare sig regeringen, riksdagen eller telegrafstyrelsen.

För några år sedan förklarade emellertid taxeringsmyndigheterna i Stockholm nämnda förmån vara skattepliktig och avfordrade telegrafverket avgift å samtliga innehavare av fritelefon och tjänsteabonnemang inom Stockholms stad. Sedermera har telegrafstyrelsen föreskrivit, att i hela landet uppgift skall lämnas till taxeringsnämnderna för envar innehavare av fritelefon eller tjänsteabonnemang med angivande av penningvärdet under inkomståret av ifrågavarande förmån.

Over taxeringen har i några fall anförts besvär, vilka fullföljts hos regeringsrätten, varvid taxeringen i vissa fall upphävts, i andra fall blivit fastställd. På förfrågan hos föredraganden i regeringsrätten har denne meddelat, att vid målens prövning tagits hänsyn icke blott till vederbörandes löneställning utan även till förekommande biinkomster, familjeförhållanden, försörjningsplikt och andra omständigheter.

I sitt svar på en interpellation (nr 33) vid 1949 års riksdag i denna fråga hänvisade dåvarande finansministern Wigforss till vissa av Stockholms stads prövningsnämnd utfärdade anvisningar för 1949 års taxeringsarbete, vari framhålles, att med hänsyn till svårigheterna att avgöra, när skatteplikt i det särskilda fallet skall anses föreligga, och då frågan har mycket ringa fiskalisk betydelse, skattefrihet för förmånens värde borde kunna medgivas ganska långt upp i inkomstskikten. I enlighet härmed syntes förmånen kunna lämnas skattefri vid inkomstlägen intill 8 000 kronor. Viss hänsyn borde dock enligt anvisningarna tagas till förekomst av större förmögenhet och de inkomster, som åtnjötes av hemmavarande familjemedlemmar.

Finansministern meddelade, att han föranstaltat om att de av Stockholms stads prövningsnämnd fastställda anvisningarna bringats till telegrafstyrelsens kännedom. Anvisningarna tillämpas numera över hela linjen av taxeringsmyndigheterna i förekommande fall.

Tyvärr glömdes *telegrafverkets pensionärer* nästan bort i interpellationen. Det nämndes dock, att även vissa pensionärer ha tjänsteabonnemang. Avgiften för tjänsteabonnemang är i lägsta abonnemangsklassen 9 kronor per kvartal och, såvitt vi kunnat utröna, halv avgift i andra och tredje abonne-

mangsklasserna. Överstiger antalet samtal det tillåtna för tredje abonnemangsklassen, räknas avgiften som för ett vanligt abonnemang. Alla avgiftsbelagda samtal taxeras som för vanligt abonnemang.

Som förut nämnts, ha även telegrafverkets pensionärer tidigare haft förmånen av lägre avgift för tjänsteabonnemang skattefria. När ändring i detta förhållande inträdde och de av finansministern åberopade av Stockholms stads prövningsnämnd utfärdade anvisningarna, hur bestämmelserna borde tillämpas, utkommo, trodde pensionärerna själfvallet, att de voro inbegripna i förslaget. Formuleringen i anvisningarna ger icke heller stöd för annat antagande. I ett svar, daterat den 1 februari 1950, på förfrågan härom till telegrafstyrelsen från en pensionär meddelades likväl, »att skattefrihet i vissa fall för förmånen av fritelefon eller tjänsteabonnemang avser vid telegrafverket anställda men däremot icke pensionärer». Förklarligt nog kände sig denna grupp pensionärer, som i många år under slit och mödor, svåra arbetsförhållanden och låga löner redligt tjänat staten, missgynnade. Vid tjänstens frånträdande miste de förmånen av fri läkare och fri medicin, och deras ekonomiska ställning försämrades. Även som pensionärer behöva de telefon för att spara många trötta steg, underlätta tillkallandet av hjälp vid sjukdomsfall och kompensera sin med åren avtagande rörlighet. Jämförda med andra pensionerade statstjänare, som icke bli beskattade för de förmåner, de tilläventyrs kunnat få bibehålla, ha telegrafverkets pensionärer blivit ställda i särklass. För telegrafverket är det en fördel, om deras pensionärer ha telefon. När sjukdomsfall inträffa bland den ordinarie personalen eller vid ymnigt snöfall och stormar trafiksvårigheter uppstå, som måste skyndsamt avklaras, kunna pensionärer inkallas.

Vi upprepa ånyo, att i de åberopade anvisningarna av Stockholms stads prövningsnämnd, vilka anvisningar synas vara godtagna i hela landet, icke kan utläsas, att telegrafverkets pensionärer skola undantagas vid tillämpningen.

Vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att sådana bestämmelser utfärdas, att telegrafverkets pensionärer medgivnas skattefrihet för förmånen av nedsatt abonnemangavgift vid ett inkomstläge intill 8 000 kronor.

Stockholm den 19 januari 1951.

Emil Petersson.

Johan Sunne.

E. A. Lindblom.

Alfr. Nilsson.

John Björck.

Axel Andersson.

Hj. Weiland.

Gust. Sundelin.

Martin Söderqvist.

Nr 31.

Av herr Ahlkvist och herr Pettersson, Georg, om höjning av den i 13 kap. 12 § andra stycket giftermålsbalken upptagna värdegränsen.

I 13 kap. 12 § giftermålsbalken stadgas i första stycket att, om bodelning sker i anledning av makes död och om den egendom, som därvid tillkommer efterlevande maken, är ringa, maken äger av giftorättsgodset uttaga nödigt bohag ävensom arbetsredskap och andra lösören, som erfordras för fortsättande av hans näring, även om därigenom arvingarnas lott skulle lida inskränkning.

Enligt andra stycket äger efterlevande maken av giftorättsgodset, såvitt det räcker, städse bekomma egendom till så stort värde, att den jämte egendom, som må enskilt tillhöra honom, uppgår till tretusen kronor.

Från den i andra stycket angivna regeln uppställas i tredje stycket vissa undantag.

Till stöd för de i första stycket upptagna bestämmelserna anförde lagberedningen på sin tid, att det syntes uppenbart, att efterlevande makens intresse att ej se sitt hem fullständigt splittrat och sig själv avskuren från möjligheten att fortfarande driva sitt näringsfång måste äga företräde framför arvingarnas anspråk på den dödes kvarlåtenskap.

Regeln i andra stycket tillkom genom en år 1928 verkställd lagändring. Lagberedningen anförde härvid bland annat, att regeln avsåg att möjliggöra det ringare boets sammanhållande i något större utsträckning än vad tidigare kunnat ske.

Sedan den i andra stycket av förevarande paragraf upptagna s. k. tretusen-kronorsregeln tillkom, har penningvärdet undergått en avsevärd försämring. Redan på grund härav synes det motiverat att något höja värdegränsen. Det torde emellertid kunna göras gällande, att regeln redan från början varit för restriktiv mot efterlevande make. Syftet att förhindra en upplösning av boet kan sålunda icke vinnas med mindre efterlevande maken tillerkännes rätt att utfå egendom till ett värde, som avsevärt överstiger det i lagen ut-satta beloppet. Den nuvarande regeln kan — såsom det också i praktiken visat sig — lätt leda till stötande konsekvenser, om vid av arvingarna fram-tvingat skifte boet upplöses.

Som en riktpunkt vid en höjning av värdegränsen synes kunna tagas bestämmelsen i 10 § förordningen den 26 juli 1947 om statlig förmögenhets-skatt, enligt vilken fysisk person icke skall utgöra statlig förmögenhetsskatt, därest den beskattningsbara förmögenheten ej överstiger 30 000 kronor.